

NIEMIŁY (35) ai

niemiły (30), **niemiely** (5); niemiły *BierEz* (2), *RejJóz*, *SeklKat* (2), *RejKup*, *GliczKsiąż* (2), *KrowObr*, *RejWiz* (2), *RejZwierz*, *Mącz* (5), *Prot*, *HistRzym*, *WujJud* (4), *PaprPan*, *KochFr*, *KochMRot*, *KochSob*, *GórnTroas*, *GrabowSet*, *LatHar*; niemiely *Calep* (5).

niemiely, **niemiły** (18), **niemił** (17).

W pisowni rozłącznej (18), *w łącznej* (17).

e jasne; -mieł- z tekstu nie oznaczającego é.

sg m N niemiły (12), niemił (3); ~ (*attrib*) niemiły (1); ~ (*praed*) niemiły (3) *WujJud* (2), *KochFr*, niemił (3) *BierEz*, *RejJóz*, *RejZwierz*. *ϕ f N* niemiła (6), niemiła (2), niemił(a) (1); ~ (*attrib*) -ã (1); ~ (*praed*) -a (6), -ã (1) *LatHar*. *ϕ I* niemiłą (1). *ϕ n N* (*praed*) niemiło (8) [cf też NIEMIŁO], niemił(e) (1) *KrowObr*. *ϕ pl D* niemił(e)m (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII w. s.v. miły*.

1. *Przykry*, *nielubiany*; *inamabilis Calep*, *Cn*; *invidiosus Mącz*; *ingratus Calep*; *exosus*, *immunis*, *iniucundus*, *odibilis*, *odiosus*, *offensus*, *putidus*, *subinvisus*, *subodiosus Cn* (29) : *Crambrae repetita*, *Proverb*. Nie miła á niewdzieczna rzecz, *Mącz* 67c, 495a; *Calep* 516b, 536a.

W funkcji orzecznika: *ktos kogoś a. czegoś nie lubi, nie chce, nie podoba mu się [w tym: komu* (21)] (24): *Nikomuciem zdraycá niemił/ Choćby kiedy potrzebien był BierEz* L3v, B4v; *RejKup* m2v; *RejWiz* 29; *Wiem że chwały nie prágnie/ iemu to nie miło Prot* E; *HistRzym* 69; *Władza y potężność Bifkupá Rzymfkiego Heretykom nie miła. WujJud* 84v *marg*, 85, 141v, Nn2v; *KochSob* 59; *Chciał káždy człek tę fregość widzieć/ choć nie miła. GórnTroas* 70; *GrabowSet* N2.

~ *W przeciwstawieniu*: »miły ... niemiły« (3): *SeklKat* B3v, L2; *Bo mi iuz z tą [cnotą] wzyftko miło/ Z ową [niecnotą] y fzczeńcie nie miło. KochMRot* A2.

W charakterystycznych połączeniach: *dobra myśl niemila(-y, -e)*, *potężność (biskupa rzymskiego)* (2), *prawda*, *rzqd* (2), *rzecz*, *szczęście*, *władza (biskupa rzymskiego)* (2), *zdrayca*; *heretykom niemiły* (2).

Przysłowie: *SeklKat* B3v, L2; *Byś drugiemu nie czynił/ co tobie nie miło. RejWiz* 187v; *PaprPan* Ff3v. [Ogólem 4 r.].

Fraza: »niemił(y) [komu] świat, żywot« = *ktos nie chce żyć [szyk zmienny]* (2:1): *Bo koftowny czefcz ieft klenoth A beż niey mi nie mił żywoth RejJóz* G8; *W on czás mi był niemił fwiát/ teraz mi žal z niego RejZwierz* 23; *KochFr* 118.

Wyrażenie: »Panu Bogu, przed Bogiem niemiły« (2:1): *iż nye płodna była [...] nędzną nyewyáftą záwífie byłá/ bo nyemiála fie czym cyeffyć/ tudzyefz znáyac fie przeto być wzgárdzoná/ á iákobi przed ludźmi myerzyoná/ á przed Bogyem nyemiłą. GliczKsiąż* C3; *KrowObr* 225; *Bo żadna rzecz ták Pánu Bogu [...] niemiła nie ieft (zwłáfzczá w fyniech láłką opátrzonych) iáko niewdzięczność. LatHar* 559. ~

a. *W funkcji rzeczownika [czyj]* (1) : *żaden człowyek nigdy vczynić dofić nye może/ áni Bogu/ áni rodzicom/ áni náuczycelowi [...]. Ná co przedfię máło co [...] baczą według fwego zuchwáłftwá/ s kтым fie przeciw infsem niemiłem lwem burzą GliczKsiąż* N8v.

2. *Pozbawiony wdzięku, niesympatyczny; infestious Mącz; illepidus, insuavis, invenustus Calep (5) : Infestivus, Niewdzięczny/ niemiły/ niewesoły/ mierziony. Mącz [169]d, 475c; Calep [504]a, 546b, 558b.*

3. *Niemіłosierny (1) : Durus, Twárdy/ [...] per Metapho. Niemiły/ Niemіłofierny. Mącz 98a.*

Synonimy: 1. mierziony, nieluby, nieprzyjemny, niewesoły, nieżądny, przykry, wzgardzony, 2. niewdzięczny; 3. niemіłosierny, nieuprzejmy, okrutny, srogi.

Cf MIŁY

ASt